

Miran Hladnik

Filozofska fakulteta v Ljubljani

UDK 82.09(497.4):929 Kidrič F.

France Kidrič danes

»**B**odimo si na jasnem, prešernoslovje lahko tudi ubija. Sicer sem pa še kot bruc na univerzi moral poslušati prešernoslovje, ki bi me spravilo v obup, če ne bi imel pri roki Prešernovih Poezij.« Tako je nedavno zapisal starosta slovenske literarne vede in osrednji slovenski prešernoslovec Boris Paternu, z mislijo na svojega učitelja Franceta Kidriča.¹ Akademik, ki je sicer zastopnik metode imanentne oz. integralne interpretacije besedila, je bil tudi na drugih mestih do dela Franceta Kidriča neusmiljeno kritičen. Za začetna obdobja novih literarnovednih paradigem je borbeni odnos do predhodnih razlagalnih postopkov običajen in razumljiv, sčasoma pa se izključevalna borbenost umakne plodnejšemu prevzemanju in vključevanju dosežkov predhodnih literarnovednih šol. Paternujev gnev nad Kidričevim pozitivizmom se je presenetljivo zavlekel vse v današnje čase.

V odporu do faktografskih postopkov v slovenski literarni vedi Paternu nikakor ni bil osamljen — od Kidriča se je odmaknila cela generacija ljubljanskih literarnih zgodovinarjev, rojenih med 1920 in 1930; navdihovali so se raje pri ruskih formalistih, Emilu Staigerju, Franzu Stanzlu idr. Po smrti leta 1950 je slovenska literarna veda Franceta Kidriča relativno redko jemala v misel. Najbolj je med literarnimi zgodovinarji preučeval njegovo delo Darko Dolinar, ki je avtor leksikonskih gesel v ES in v leksikonu CZ *Slovenska književnost*, urednik njegovih *Izbranih spisov* iz leta 1978 in pisec nekaj razprav o Kidriču v osrednjih strokovnih časopisih.² Med upravitelje Kidričeve zapuščine bi lahko uvrstili tudi pokojnega Jožeta Koruzo, ki je po Kidriču predaval starejšo slovensko književnost na slavistiki in je Kidričevo delo za obletniško priložnost populariziral v *Delu* in *JiS*.³ Če pustimo ob strani drobne prispevke⁴ in navedemo le publikacije, ki se izrecno posvečajo Kidričevemu delu, dobimo mimo Dolinarjevega samo še tri imena: o Kidriču so pisali zgodovinar, Kidričev akademjski kolega Bogo Grafenauer,⁵ v zadnjem času pa Majda Stanovnik in Vilko Novak.⁶

Odpor slovenske literarne zgodovine do Kidriča je težko razumljiv tudi zato, ker bi med njim in njegovimi neposrednimi učenci vsaj po nazorski plati (šlo je za liberalsko-levičarsko platformo) morala obstajati določena sorodnost in soglasje. Vendar so, kolikor se spominjam iz časov svojega slovenističnega študija, Kidričevim tezam izrecno nasprotovali celo politično podobno

¹ Boris Paternu (1999). Kaj s Prešernom v času globalizacije? *Delo* 6. 2. 1999, 10.

² France Kidrič (1978). *Izbrani spisi*, 1–3. (Dela, 35). Ljubljana: SAZU; Darko Dolinar (1976). Literarna umetnost v delu Franceta Kidriča. SR, 103–118, 267–78; isti (1980). Ob spominu na Franceta Kidriča. NR 27. 6. 1980, 356.

³ Jože Koruza (1979/80). Pomen Franceta Kidriča v slovenski literarni vedi. *JiS*, 186–91; France Kidrič in naša slovstvena dediščina, *Delo* 3. 4. 1980, 13; 25. 3. 1980.

⁴ Jože Pogačnik (1994). Slovenska literarna veda ob ustanovitvi univerze. SR, 355–63; France Bernik (1975). Živi dosežki znanstvene misli: beseda o dr. Francetu Kidriču. *Delo* 19. 4. 1975, 27.

⁵ Bogo Grafenauer (1950/51). France Kidrič. *Zgodovinski časopis*, 219–20.

⁶ Majda Stanovnik (1994). Prevod kot sestavina slovenske književnosti v Kidričevi *Zgodovini slovenskega slovstva*. SR, 399–405; Vilko Novak (1992). France Kidrič (1880–1950). *Srce in oko*, št. 41, 511–13.

usmerjeni jezikoslovci. V mislih imam Bredo Pogorelec, ki je dajala prednost domnevam Kidričevega katoliškega oponenta Ivana Grafenauerja o kontinuiranosti slovenske pisne tradicije. Menda je bil Kidrič precej slab predavatelj, vendar to ne more biti zadostna razlaga njegove splošne nepriljubljenosti. Zapletel se je sicer v nekaj strokovnih polemik — okrcal je Ivana Grafenauerja (spor je imel nedvomno nazorsko osnovo) pa Antona Slodnjaka, Jožo Glonarja in Avgusta Žigona —, vendar, sodeč po slogu, prepirljive narave ni bil in mu ni mogoče očitati, da je izzival in spore začel. Za nazorskimi nesoglasji so verjetno, tako kot vedno na Slovenskem, delovali osebno prestižnostni motivi, preprosto: kdo bo nosil slovenski literarnozgodovinski zvonec. Med strokovne razlage za odklik od Kidričeve metode naj prispevam naslednjo poljudno domnevo: Kidrič je pač tako zasičil pozitivistično literarnozgodovinsko opcijo, da za izpopolnjevanje ali celo preseganje te metode enostavno ni bilo več možnosti. Zato so se učenci od učitelja odvrnili in si izbrali metodo, ki je bila njegovi v poglavitnih točkah nasprotna, Kidričev pozitivizem pa postavili za šolski zgled, kako se v literarni zgodovini ne sme delati. Ker sem bil nedavno označen za Kidričevega učenca, smem preveriti, kolikšno težo ima danes v stroki France Kidrič in ali ima kakšno možnost pozitivnega vpliva na literarnovedno metodologijo, potem ko se je borbenost imanentne interpretacijske šole in njenih modifikacij nekoliko unesla.

Kakšen pomen ima danes Kidrič v slovenski literarni vedi, sem preizkusil z nekaj preprostega preštevanja citatov. V humanistiki preštevalni postopki nimajo ravno trdnega mesta in so pogosta tarča načelnih ugovorov. Ne glede na to, da v posameznostih rezultati preštevanja citatov lahko zavajajo, pa so v splošnem dokaj objektivni odraz vplivnosti in so v znanstvenem svetu pomemben kriterij pri pridobivanju raziskovalnega denarja in pri zavzemanju za akademske nazive.⁷ S Tonetom Pretnarjem sva citate statistično nestremljivo preštevala že leta 1983.⁸ Preštevanje je bilo omejeno z osebo in pisanjem tedaj umrlega Romana Jakobsona in najin cilj je bil oceniti njegov vpliv na slovensko literarno vedo in jezikoslovje. Lep zgled bibliometrične analize je pred kratkim izšel v *Jeziku in slovstvu*.⁹ Razprava je pregledovala citiranost jezikoslovnih, literarnovednih in didaktičnih avtorjev, ugotavljala korelacijo med pogostnostjo objavljanja in članstvom v uredniškem odboru, starost citiranih del in citirance rangirala.¹⁰

Kidričevo prisotnost v slovenski literarni vedi sem razbiral iz števila citatov v zadnjih petih letnikih osrednjih slovenskih znanstvenih periodičnih publikacij: *Slavistične revije* (SR), *Jezika in slovstva* (JiS) in *Primerjalne književnosti* (PK). Kidriča sem iskal v seznamih literature in/ali v bibliografsko zastavljenih opombah. Ne prav uspešno iskanje Kidriča se je kmalu spremenilo v zasledovanje drugih slovenskih literarnozgodovinskih imen, ki naj pokažejo, kam se je prevesil interes v sodobni literarni zgodovini. Ker je bil Kidrič prešernoslovec, sem odprl tudi zadnjo obsežnejšo kolektivno prešernoslovsko publikacijo in preštel citate Kidriča ter jih primerjal s citati drugih prešernoslovcev.

France Kidrič se najpogosteje, v šestih člankih, pojavlja v SR. Avtorji ga, kot je pričakovati, zgolj omenjajo.¹¹ Dotaknili so se ga Tone Smolej, Marko Stabej,¹² Darko Dolinar, Peter Svetina,

⁷ Jure Zupan, V slovenski znanosti so citacije povsem v skladu s svetovnimi trendi: objavljanje slovenskih znanstvenikov, *Delo* 1. dec. 1999, 14; Citiranost je predvsem odmev na raziskovalno delo, *Delo* 5. jan. 2000, 13; Mladi raziskovalci prav nič ne zaostajajo za starejšimi: objavljanje slovenskih znanstvenikov II, *Delo* 26. jan. 2000, 14.

⁸ Tone Pretnar in Miran Hladnik, Roman Jakobson in *Slavistična revija*, SR 1983, 51–53.

⁹ Terezija Jambrovič idr., Bibliometrijska analiza revije *Jezik in slovstvo*, JiS 1999/2000, 33–44.

¹⁰ Najpogosteje so bili citirani splošni strokovni priročniki (slovnica, literarne teorije, didaktike ipd.).

¹¹ Največkrat so citirana dela: *Zgodovina slovenskega slovstva od začetka do Zoisove smrti* (1929–38). Ljubljana: SM, *Die protestantische Kirchenordnung der Slovenen im 16. Jahrhundert* (1919). (Heidelberg; Slavica) in uredništvo *Korespondence Janeza Nep. Primica 1808–1813* (1934). Ljubljana: Znanstveno društvo; Korespondence pomembnih Slovencev.

¹² Tone Smolej (1999). Slovenska recepcija Jeana Racina. SR, 297–319; Marko Stabej (1998). Slovenski pesniški jezik z vidika jezikovnega načrtovanja do l. 1848. SR, 207–33. — Stabej se na Kidriča sklicuje kar petkrat.

Elisabeth Seitz in Igor Saksida.¹³ Pomenljivo je, da gre skoraj v celoti za mlado generacijo filologov, rojenih po letu 1960. V JiS je njegovo ime zapisano samo dvakrat.¹⁴ Ker je bil Kidrič utemeljitelj samostojne smeri in oddelka za primerjalno književnost, bi še največ o njem pričakovali v reviji *Primerjalna književnost*, vendar tudi tu najdem samo dve omembi.¹⁵ Neprimerno več je Kidriča v zborniku *Prešernovi dnevi v Kranju*. Iz preštevanja sem izpustil svoj članek, iz katerega bom citate izpisal posebej. Kljub temu se je Kidrič znašel na prvem mestu med referencami, zlasti po zaslugi obsežnejših prispevkov Gregorja Kocijana (40 navedkov) in Angelosa Baša (8 navedkov), omenjajo pa ga tudi drugi avtorji (Jože Žontar, Jože Pogačnik in Božena Tokarz). Ker je kranjski zbornik zadnje pomembno prešernoslovsko dejanje, smemo zapisati nepričakovan sklep, da je France Kidrič v prešernoslovju še vedno prva referenca.

France Kidrič se z izjemo prešernoslovskega poglavja iz slovenske literarne zgodovine umika oz. v njem zavzema obrobno mesto. Pritrdimo lahko Darku Dolinarju, ki v Uvodu h Kidričevim *Izbranim spisom* pravi, da so njegove razprave »znane predvsem v ožjem krogu neposrednih znanstvenih interesentov« in da »se izgublja iz evidence«. Naturno dejstvo je, da so bolj živo kot Kidrič v našem pisanju odmevni avtorji mlajših generacij. Opisana usoda ni nič izjemnega, še najmanj, če pomislimo, da je od njegove smrti minilo že 50 let in da upad zanimanja beležijo tudi veliko mlajši literarni zgodovinarji: Boris Paternu v nedavnem intervjuju resignirano pripoveduje, kako hitro izginejo dela učiteljev s seznama obvezne literature za študente, takoj ko se upokojijo in prenehajo s predavanji,¹⁶ in Taras Kermauner s tožbo, da je danes v slovenskem prostoru in v stroki zamolčan, začenja obsežno pismo, ki sem ga prejel te dni. Slovenski literarni zgodovinarji po umiku s stolic (kaj šele po smrti) s kakšnim daljnosežnim vplivom v stroki ne morejo računati. Spomin nanje se obudi ob okroglih obletnicah ali ob obletnicah pomembnih pesnikov in pisateljev, ki so jih preučevali, preveč pa bi bilo trditi, da so nam nujno potrebni pri teoretičnem in metodološkem osmišljanju dela. Na osnovi vsega tega že lahko oblikujemo sodbo, da literarnovedna bibliografija ni najbolj trdna naložba v tosvetno in posmrtno slavo.

Poglejmo po pogostnosti sklicevanja v osrednjih znanstvenih revijah, kdo je stopil na Kidričevo mesto. Njegovi sodobniki in rivali Ivan Prijatelj, Ivan Grafenauer, Joža Glonar, Jakob Kelemina in Avgust Žigon ali njegovi nasledniki iz dvajset let mlajše generacije Anton Ocvirk, Fran Petrè, Lino Legiša, Anton Slodnjak, Marja Boršnik in Alfonz Gspan? France Kidrič je glede na orisane zakonitosti naravnega zamiranja vpliva tudi v strokovni periodiki svetla izjema, saj je v razmerju do kolegov iz svoje generacije obdržal prvo mesto.

¹³ Darko Dolinar (1997). Štrekelj, Pypin in opredelitev literarne zgodovine. SR, 247–67; Peter Svetina (1997). Ujemanje besednega naglasa in melodičnega poudarka v slovenski ljudski pesmi in pesmi slovenskih protestantov, SR, 203–206; Elisabeth Seitz (1995). Govorniško stilno sredstvo ali pomoč prevajanju? Dvojično vezniško priredje v izbranih besedilih Primoža Trubarja, Martina Lutra in njunih sodobnikov. SR, 469–89; Igor Saksida (1996). Začetki slovenske mladinske dramatike. SR, 169–92.

¹⁴ Jonatan Vinkler je citiral njegovo uredništvo Prešernovih *Pesmi* 1936, nič pa se ne sklicuje na to, kar je Kidrič sam povedal o predmetu njegovega članka, to je o odnosu med Prešernom in Čelakovskim (glej Kidričev članek Prešeren in slovanstvo, *Ljudska pravica* 2. 12. 1945, 5; IS 3, 112); Kidričevo ZSS 1938 omenja tudi Boris Paternu (1997/98) v članku Dve fazi baroka v slovenski poeziji. JiS, 187–94. Tu je Kidrič Prešernovo pesem *Zvezdogledom* označil z izrazom baročna literarna domislica, ki ga Paternu nadgradi z izjavo, da gre za pozni barok.

¹⁵ Darko Dolinar navaja Kidričev članek O literarni zgodovini (1927). (LZ, 449–58) in rokopis Uvod v komparativno književnost iz njegove ostaline na ZRC SAZU (Darko Dolinar (1999). Iz zgodovine komparativistike na Slovenskem. PK, 75–90). Majda Stanovnik se dotakne Kidričeve ZSS v zvezi s prevodi (Prevod, priredba, prevod priredbe, PK 1998, 35–52).

¹⁶ Peter Kolšek (2000). Stvari so normalne in slovenske: pogovor z Borisom Paternujem. *Delo* 3. 2. 2000, 19.

	SR	Rang	JiS	Rang	PK	Rang	Skupaj	Prešernovi dnevi v Kr.	Rang
Janko Kos	29	1.	29	1.	29	1.	87	19	5.
Matjaž Kmecl	13	5.–6.	18	3.	2	–	33	2	–
Franc Zadavec	21	2.	1	–	8	5.–7.	30	–	–
Boris Paternu	10	7.	12	5.	6	9.	28	45	2.
Dušan Pirjevec	6	–	4	–	14	2.	24	–	–
Jože Pogačnik	17	3.	3	–	3	–	23	2	–
Anton Slodnjak	14	4.	7	9.–10.	2	–	23	43	3.
B. Krakar-Vogel	–	–	23	2.	–	–	23	–	–
Tone Pretnar	13	5.–6.	5	–	3	–	21	2	–
Anton Ocvirk	7	9.–10.	6	–	8	5.–7.	21	1	–
Meta Grosman	–	–	17	4.	2	–	19		
T. Kermauner	6	–	3	–	7	8.	16		
Miran Hladnik	5	–	9	7.–8.	–	–	14		
Lino Legiša	9	8.	1	–	3	–	13		
Slavoj Žižek	7	9.–10.	1	–	4	–	12		
Metka Kordigel	–	–	11	6.	–	–	11		
Božo Vodušek	–	–	–	–	9	3.–4.	11		
France Kidrič	6	–	2	–	2	–	10	58	1.
Jože Koruza	2	–	7	9.–10.	1	–	10		
Igor Saksida	–	–	9	7.–8.	–	–	9		
Lado Kralj	–	–	–	–	9	3.–4	9		
Dušan Moravec	–	–	1	–	8	5.–7.	9		
Tine Hribar	1	–	2	–	5	10.–11	8		
Vladimir Kralj	1	–	–	–	5	10.–11.	6		
Tomo Zupan	–	–	–	–	–	–	–	21	4.
Štefka Bulovec	–	–	–	–	–	–	–	11	6.–7.
Josip Žontar	–	–	–	–	–	–	–	11	6.–7.
Alfonz Gspan	1	–	2	–	1	–	4	7	8.
Fran Ilešič	–	–	–	–	–	–	–	6	9.–10.
Vilko Novak	–	–	–	–	–	–	–	6	9.–10.

Dolžan sem nekaj splošnih pojasnil o podatkih v razpredelnici. Samocitatov nisem prešteval. — Nekateri eminentni avtorji (Peter Vodopivec, Taras Kermauner, Boris Paternu, Boštjan M. Zupančič, Janko Kos) se v ambiciji prispevati veliko sintezo izogibajo opombam in navajanju literature na koncu razprave.¹⁷ Praviloma se naštetih avtorji tudi med besedilom na druge avtoritete

¹⁷ Tudi sam včasih napišem članek, kjer v opombah navajam samo gradivo, ne pa predhodnih literarnozgodovinskih obravnav.

ne sklicujejo. — Tuji avtorji najpogosteje citirajo avtorje iz svojega raziskovalnega okolja, torej tujce, ki se v domačih razpravah ne pojavljajo; vse kaže, da je pri izbiri zelo odločilno, ali je piscu razprava v »razumljivem« jeziku. — Ker se v opombnem delu ime citiranega avtorja pojavi pogosteje kot v seznamu literature, je zaradi moje odločitve, da upoštevam eno in/ali drugo, v posameznih primerih to prispevalo k presežku kakšne reference (tak primer je npr. Božo Vodušek na visokem mestu pri PK; vztrajno ga je navajal namreč samo en avtor), vendar se je v seštevku v glavnem izravnilo. — Prav mogoče je, da bi se v razpredelnico uvrstil še kdo od kolegov z opaznim številom skupnih citatov, če me ne bi oviral kriterij, da zaradi preglednosti na seznam sprejemam samo tiste, ki so se v eni izmed revij uvrstili med prvih deset, in če se ne bi omejil na skorajda prekratko obdobje zadnjih pet let.

Za nedvomno literarnovedno avtoriteto se je izkazal Janko Kos, saj je na prvem mestu in daleč pred vsemi drugimi v vseh rubrikah. Dokaj enakomerno sta razporejena med revije še Boris Paternu in Anton Ocvirk. Enakomerno zastopstvo na celi literarnovedni sceni je najboljšje jamstvo za prihodnji trajnejši obstoj v splošni literarnovedni zavesti. Razpored drugih citiranih literarnih znanstvenikov dokumentira revijalno specifiko. Matjaž Kmecl, ki v SR v času uredništva Borisa Paternuja ni objavljala,¹⁸ kljub temu tu dosega visoko uvrstitev med prvih šest. Pri JiS je celo na drugem mestu in se tako predstavlja kot vodja jisovske literarnovedne struje, čeprav glavnina njegovih citatov ne pripada didaktičnemu in šolskemu bloku, iz katerega raste glavnina jisovskih citirancev. Pri PK Kmecl nima strokovnega ugleda. Tretji na seznamu, Franc Zadavec, je jasen eserovski avtor, čigar visoko uvrstitev podpira tudi PK, začuda pa je skoraj odsoten v JiS, kjer je bil v predhodnem desetletju, od 1987 do 1996, še med prvo deseterico. (V primerjavi s predhodnim desetletjem so se nižje rangirali v JiS tudi Jože Pogačnik, Tone Pretnar in Boris Paternu, uvrstitev pa je v istem času izboljšala generacija mlajših: Meta Grosman, Igor Saksida, Boža Krakar - Vogel.) Najbolj ekskluzivni so tisti avtorji, ki jih pozna in visoko uvršča samo ena revija: Boža Krakar - Vogel, Meta Grosman, Metka Kordigel, Igor Saksida so jisovci, oba Kralja, Dušan Moravec in Tine Hribar pa so v domeni PK. Pogosto citiranih prešernoslovcev je med prvo deseterico citiranih avtorjev troje, v ostalem pa so najpogostejše prešernoslovske reference redke predmet zanimanja sodobne slovenske literarne vede.

Osem od desetih najpogosteje skupno citiranih je tudi najpogostejše citiranih pri SR. Od jisovskih citiranih avtorjev in od avtorjev, citiranih pri PK, jih je med prvo deseterico le po pet, kar potrjuje osrednji značaj SR v slovenskem literarnovednem prostoru. Kakšen je generacijski profil najpogostejše citiranih? Več kot polovica je živih: povprečno so stari preko sedemdeset in nihče ni mlajši od 50 let. Med mrtvimi nihče ni v grobu dlje kot 20 let. Avtorji pod 50 let so bolj na dnu seznama in kljub številnim objavam še niso utegnili postati referenca v spisih svojih kolegov.

Izza uredniškega vpogleda v citatne navade moram dodati še opažanja, ki sicer relativizirajo verodostojnost bibliometričnih raziskav, nikakor pa nimajo namena vzbuditi vanje splošnega nezaupanja. Prepričan sem, da se anomalije pojavljajo samo zato, ker je slovenski strokovni prostor premajhen in premalo kritičen, da bi lahko razvil dovoljšnjo nevtralnost in odpornost do napak. Mislim na dejstvo, ki dobim zanj potrdilo v lastnem primeru, da imamo literarni zgodovinarji, ki poučujemo na univerzi, ki imamo svoj diplomski seminar, podiplomske študente in licenco za pisanje strokovnih ocen kolegom ob habilitacijah, v izhodišču boljši položaj kot upokojeni ali zunaj univerze in uredništev strokovnih časopisov delujoči kolegi. Deležni smo kakšnega citata preko mere in priložnost imamo avtorje opozoriti, če so spregledali naš pomembni prispevek.¹⁹ Raziskovalcem citatov v JiS je padel v oči zaključen krog vzajemnega citiranja pri JiS. Razlog je seveda v dejstvu, da se več ljudi ukvarja z istim problemom, zato se seznam citiranih avtorjev od članka do članka bistveno ne spreminja. Izstopajoč je tudi primer Toneta Pretnarja, ki

¹⁸ Izjema so tematske številke, kjer se je običajno uredništvo začasno umaknilo.

¹⁹ Znano je, da je strogi glavni urednik za jezikoslovje pri *Slavistični reviji* v opombi k člankom avtorjev, ki so predložili svoje besedilo v objavo, vpisoval naslove svojih del povsod tam, kjer je pogrešal omembo lastnega prispevka.

ga redno citira Aleš Bjelčevič, ki nadaljuje in razvija Pretnarjevo verzološko raziskovanje, zunaj te naveze pa Pretnarjeva verzologija očitno ne odmeva. Našteta odstopanja vendarle niso tako usodna, da bi spremenila vrstni red citiranih avtorjev na prvih stopnicah lestvice.

Nazadnje naj še pri samem sebi preverim, koliko sem Kidričevo seme, koliko pa je očetovstvo tega, kar v literarni zgodovini počnem, sumljivo in mešano. Z erudicijo Franceta Kidriča sem se natančneje seznanil dvakrat. V času diplomskega študija sem na Kidriča naletel ob raziskovanju Prešernovih apokrifnih besedil, ki sem ga zaključil z razpravo v zborniku *Prešernovi dnevi v Kranju*.²⁰ Na Kidriča se precej pogosteje sklicujem kot na druge prešernoslovce Črtomirja Zorca, Antona Slodnjaka, Borisa Paternuja, Josipa Tominška, Janka Kosa, Frana Levstika in Luka Pintarja. Še najbolj sta se Kidriču približala Tomo Zupan in Fran Levec.²¹ Kidričevo prvenstvo je pripisati zelo preprostemu dejstvu, da je na temo Prešernove kosmate poezije pač največ objavljaj, skromnejši delež sodobnih prešernoslovcev pa dejstvu, da se s to platjo Prešerna tako rekoč niso ukvarjali.²² Nazadnje me je Kidrič presenetil pri pripravah na slovenistični simpozij o romantični pesnitvi, kjer sem se odločil postaviti enega zraven drugega Prešernov *Krst pri Savici* in pesnitev Jožefa Žemlje *Sedem sinov*. Po tem, ko sem že nekaj časa porabil za iskanje virov, sem spoznal, da želim na novo odkrivati Ameriko: najbolj zamudno zgodovinsko poizvedovanje je namreč že zdavnaj opravil France Kidrič.²³ O svojih vzornikih v literarni vedi sem pred časom premišljal v predavanju z naslovom *Kako je ime metodi*,²⁴ vendar brez izrecnega sklicevanja na Franceta Kidriča. Nanj sem se skliceval takrat, ko sem posegal po literarnozgodovinskih podatkih, ne pa takrat, kadar sem želel svojemu delu začrtati metodološke okvire. Uporabil sem ga kot verodostojen vir literarnozgodovinskega gradiva in ga cenil kot informatorja, ne pa kot usmerjevalca lastne metode.

Boris Paternu v veseli družbi rad pove, da je bila Kidričeva literarna zgodovina iz preštevanja hišnih števil, na katerih so prebivali slovenski literati. Kidrič se z besedilno platjo literarnega sistema res ni mogel tako poglobljeno ukvarjati kot kasnejši mojstri interpretacije besedila. Njegova zasluga je v tem, da je besedila oskrbel z natančnim filološkim in zgodovinskim komentarjem, kar je šele omogočilo naslednikom, da so se posvetili žlahtnemu poslu interpretacije umetniških vrhov. V posameznostih se zdi Kidričeva metoda bizarna (npr. članek o Prešernovi uri, ki se je pojavila na Svengalijevi predstavi),²⁵ pa je morda prav zaradi tega danes simpatična.

Vtis, ki ga dobimo ob branju Kidričevih razprav, nikakor ne govori v prid trditvi, da je bil pozitivistični puščobnež. Ne redko se pusti razburiti, se strastno zavzame za eno razlago in prav tako odločno zavrača drugo. Prešerna brani, kadar se mu zdi, da se mu je zgodila krivična obtožba, in se zgraža nad onimi, ki so mu pripisovali to ali ono ogabno kvanto. Kadar se izjave izključujejo, verjame pesniku (»nobenega vzroka ni za dvom o resničnosti Prešernovih besed«) in ne njegovi življenjski sopotnici in prijateljem. Da ga je v prav nič pozitivistično objektivni naklonjenosti do Prešerna zaneslo predaleč, priča njegova trditev, da epigrama o dihurju — »V Ljubljani je dihur, ki noč in dan žre knjige / od sebe pa ne da najmanjši fige.« — ni napisal na račun Čopa, kar je

²⁰ Miran Hladnik, Apokrifni Prešeren, *Prešernovi dnevi v Kranju*, ur. Boris Paternu (Kranj: Mestna občina, 2000), 115–40; http://www.ijs.si/lit/pres_ap.html.

²¹ France Kidrič 56 sklicev = 18 v besedilu in 38 v opombah, Tomo Zupan 35 (8+27), Fran Levec 34 (9+25), Črtomir Zorec 21 (3+18), Anton Slodnjak 14 (4+10), Boris Paternu 14 (3+11), Josip Tominšek 8, Janko Kos 8, Fran Levstik 7 (5+2), Luka Pintar 5 (2+3).

²² Najbolj hvaležno sem posegel po Kidričevem članku Prešernova gostilniška publicistika, *Tovariš* 7. 2. 1947, 113–14 (IS 3, 104–105); veliko gradiva pa sem našel tudi v članku Prešeren in ljubljanske uršulinke, *Kronika* 1934, 267–71 (IS 3, 75).

²³ France Kidrič (1939). Drobiž iz dobe restavracijske cenzure. *LZ*, 319–22.

²⁴ Miran Hladnik, *Kako je ime metodi?* <http://www.ijs.si/lit/kakojeim.html#l2>; v tisku pri SR 2001.

²⁵ France Kidrič (1939). Prešernova ura na Svengalijevi seansi. *Slovenski jezik*, 2, 229–30; Svengali je bil iluzionist, čarovnik, nekakšen David Cooperfield tridesetih let, prim. L. Svengali, *Tvoja usoda: Hiromantija, astrologija; povzeto po raznih znanstvenih virih in metodah eksperimentalnega psihologa L. Svengalija*, spisala in sestavila Mme Lanteleme (1936). Ljubljana: [Jugoslovanska Tiskarna].

danes uradno sprejeta razlaga, ker ni mogel sprejeti misli, da bi pesnik tako grobo zbadljivo lahko namenil najboljšemu svojemu prijatelju, ampak je postregel z razlago, da je bila namenjena cenzorju Pavšku.

Na Kidriča se danes ne sklicujemo, ker nam v metodološkem smislu, kot pravilno ugotavlja Darko Dolinar, nikoli ni bil kaj vznemirljiv. Z menjavo literarnovednih paradigem pa se zna zgoditi, da bo zaradi bogastva podatkov, ki jih je nakopičil, njegovo ime še nekaj časa živo v strokovni zavesti. Čeprav se zdi ugotovitev, da se na Franceta Kidriča danes v strokovni periodiki malokrat spomnimo, žalostna, pa podoba popravlja podatek, da je v svoji generaciji literarnih zgodovinarjev Kidrič le najpogostejše citirani avtor. Najbolj pa mu je v čast dejstvo, da ostaja največkrat citirani prešernoslovec.

Letnik 31. VI

14. 11. 2000

Izdaja: Zveza društev Slovaščina društvo Slovenije, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana — Območno revije Jezik in slovnica, 1000 Ljubljana, Aškerčeva 2 — Razpisateljska priporočila: Branka Bertonec s. p. — BBH grafika: Rusjeva 4, 1000 Ljubljana — Nak: Litera priročnik, Polna dolina c. 14132-34, 1000 Ljubljana — Oprema naslovnice: Samo Lapina — Revija izšla od oktobra 2000 do junija 2001 (osmi številki) — Glavni in odgovorni urednik: Tomaž Savič — Uredniški odbor: Mila Klemenčič, Irina Klemenčič — Popov (glavna urednica), Erika Klemenčič, Alenka Štanič — Dinar (jezikovni), Boža Kolar — Vogel, Mojca Pocrnanovič (dodolška jezik in književnost), Samo Bertonec (tehnični urednik).

Gradivo

Milan Dolgan

1. letnik slovaščine jezika

141

UDR 82.0047 (4) 929 K242 F	Milan Dolgan
Izšel	SUMMARY
Izšel	FRANCE KIDRIČ TODAY
Andrej Zupančič, Darko Dolinar, and Dusan Pavšec (the last in Slovenian). The most balanced summary of research is given by Zupančič, who with eight out of ten most often cited authors being also among the top ten most often cited authors in his own generation (Dolinar and Pavšec) in Slovenian studies. Kidrič in his own generation contributed two names each and the last that is mentioned is also the most mentioned. Among the most mentioned are some obscure references. Among the most frequently cited authors were under fifty and none has been dead for more than twenty years. In the history of Slovenian literature, other generations are increasingly giving way to younger ones. Natasha Pirih Svetina, Irina Ferlež, and Erika Klemenčič. Letnik 31. VI	in contemporary literary theory. France Kidrič is a very young for his generation, but a relatively old for his generation. He is still the youngest literary historian in his own generation (Dolinar and Pavšec) in Slovenian studies. Kidrič in his own generation contributed two names each and the last that is mentioned is also the most mentioned. Among the most frequently cited authors were under fifty and none has been dead for more than twenty years. In the history of Slovenian literature, other generations are increasingly giving way to younger ones. Natasha Pirih Svetina, Irina Ferlež, and Erika Klemenčič. Letnik 31. VI

UDK 82.09(497.4):929 Kidrič F.

SUMMARY

FRANCE KIDRIČ TODAY

in *slovestvo*), Boris Paternu, and Dušan Pirjevec (the latter especially in *Primerjalna književnost*). The most balanced source of citations is *Slovištnica revija* with eight out of the ten most often cited authors being also among the top ten in *Slovištnica revija*. *Jezik in slovestvo* and *Primerjalna književnost* contribute five names each and are both characterized by some exclusive references. Among the most frequently cited authors, none is under fifty and none has been dead for more than twenty years. In the literary history citation lists, older generations are increasingly giving way to younger ones.